Karta modułu/przedmiotu

Wypełnia Zespół Kierunku							
	Nazwa modułu (bloku przedmiotów): **PRZEDMIOTY KIERUNKOWE**					Kod modułu: C	
	Nazwa przedmiotu: **PSYCHOLOGIA RÓŻNIC INDYWIDUALNYCH**					Kod przedmiotu: C/17	
	Nazwa jednostki organizacyjnej prowadzącej przedmiot / moduł: **INSTYTUT PEDAGOGICZNO-JĘZYKOWY**						
	Nazwa kierunku: **PSYCHOLOGIA – jednolite studia magisterskie**						
	Moduł: **psychologia wychowawczo-edukacyjna/ psychologia kliniczna i zdrowia**						
	Forma studiów: **STACJONARNE**		Profil kształcenia: **PRAKTYCZNY**		Poziom studiów: **JEDNOLITE STUDIA MAGISTERSKIE**		
	Rok / semestr**: I/2**		Status przedmiotu /modułu: **OBOWIĄZKOWY**		Język przedmiotu / modułu: **POLSKI**		
	Forma zajęć	wykład	ćwiczenia	laboratorium	projekt	seminarium	inne (wpisać jakie)
	Wymiar zajęć (godz.)	**30**	**45**				

Koordynator przedmiotu / modułu*	dr hab. Aleksandra Błachnio, prof. uczelni
Prowadzący zajęcia*	dr hab. Aleksandra Błachnio, prof. uczelni, dr Rafał Lawendowski
Cel kształcenia przedmiotu / modułu	Poznanie problematyki i specyfiki różnic indywidualnych na tle innych działów współczesnej psychologii. Zapoznanie z koncepcjami psychologicznymi dotyczącymi: inteligencji, zdolności, twórczości, temperamentu, motywacji osiągnięć, stylów poznawczych. Opanowanie umiejętności interpretowania zachowań człowieka w aspekcie różnic indywidualnych w oparciu o poznane teorie.
Wymagania wstępne	

** Zmiany koordynatora przedmiotu oraz prowadzącego zajęcia dokonuje Dyrektor Instytutu po akceptacji Prorektora ds. Kształcenia. Nowy koordynator przedmiotu oraz prowadzący przedmiot potwierdza zapoznanie się z treściami zawartymi w karcie przedmiotu.*

EFEKTY UCZENIA SIĘ		
Nr efektu uczenia się/ grupy efektów	Opis efektu uczenia się	Kod kierunkowego efektu uczenia się
01	Student zna i rozumie w pogłębionym stopniu zagadnienia z zakresu psychologii różnic indywidualnych, terminologię, zna i rozumie zagadnienia dotyczące charakterystycznych dla psychologii różnic indywidualnych: temperament, inteligencja, style poznawcze, zdolności, twórczość, motywacja osiągnięć.	PS_W02 PS_W04
02	Zna i rozumie w pogłębionym stopniu zagadnienia na temat procesów poznawczych, emocjonalnych i motywacyjnych osób twórczych, zna uwarunkowania tych procesów, zależności różnych aspektów różnic indywidualnych oraz współczesne osiągnięcia badań w tym zakresie.	PS_W05 PS_W10

03	Zna i rozumie charakterystykę funkcjonowania osób zdolnych i trudności, których mogą doświadczać oraz ma wiedzę o wpływie osobowości i różnic indywidualnych na funkcjonowanie tych osób w różnych środowiskach.	PS_W11
04	Student potrafi wykorzystać wiedzę teoretyczną z zakresu psychologii różnic indywidualnych do analizowania i interpretowania ludzkich zachowań, potrafi skutecznie wykorzystać wiedzę do oceny specyfiki inteligencji i zdolności.	PS_U01 PS_U02
05	Potrafi wykorzystywać posiadaną wiedzę do przeanalizowania sytuacji osoby zdolnej oraz przygotować diagnozę funkcjonowania zdolnego ucznia, w tym ocenić koszty emocjonalne i społeczne wysokich osiągnięć szkolnych oraz udzielić wsparcia w rozwoju uzdolnień.	PS_U04 PS_U05 PS_U06
06	Jest gotów przyjąć postawę szacunku wobec osób o różnych potrzebach w zakresie różnych form pomocy psychologicznej, okazać zrozumienie dla osób zdolnych i twórczych oraz ich trudności.	PS_K02
07	Jest gotów do współpracy z profesjonalistami, których działalność koncentruje się na wspieraniu osób o zróżnicowanym poziomie zdolności indywidualnych, w tym osób wybitnie zdolnych.	PS_K04

TREŚCI PROGRAMOWE

Wykład

Charakterystyka opisu psychologii różnic indywidualnych. Czynniki determinujące występowanie różnic indywidualnych (genetyczne i środowiskowe). Inteligencja – definicja, tradycje w badaniach inteligencji zagadnienie dziedziczenia inteligencji oraz jej rozwoju. Współczesne koncepcje inteligencji społecznej, emocjonalnej i ekologicznej. Style poznawcze i ich specyfika, znaczenie stylów poznawczych dla funkcjonowania intelektualnego, style poznawcze a osobowość. Style myślenia, specyfika, zależności między stylami poznawczymi i stylami myślenia, związek stylów myślenia z osiągnięciami szkolnymi i zawodowymi. Temperament – pojęcie, teorie, znaczenie. Regulacyjna Teoria Temperamentu J. Strelaua. Czasowa charakterystyka zachowania, poziom energetyczny zachowania i jego rola w regulacji stymulacji. Funkcjonalne znaczenie temperamentu. Style i strategie radzenia sobie ze stresem (klasyfikacja: Lazarusa i Folkman, Endlera i Parkera). Współczesne tendencje w badaniach twórczości. Strategie myślenia twórczego oraz przyczyny jego ograniczania. Rozwijanie zdolności twórczych. Zdolności specjalne: np. muzyczne, plastyczne, matematyczne, językowe. Wybitne zdolności, teorie, uwarunkowania genetyczne i środowiskowe, związek z psychologią inteligencji i osobowości. Psychologiczna charakterystyka osoby zdolnej. Wybrane zagadnienia psychologicznego wspomagania osób wybitnie zdolnych. Psychologia różnic indywidualnych a psychologia osobowości. Zastosowanie psychologii różnic indywidualnych (doradztwo zawodowe, szkolne i rodzinne, dobór pracowników, diagnoza chorób psychicznych, ekspertyzy sądowe).

Ćwiczenia

Naiwne koncepcje inteligencji a koncepcje psychologiczne (hierarchiczne, czynników równorzędnych, biologiczne). Determinanty inteligencji – natura czy kultura? Inteligencja a wybitne zdolności. Pomiar inteligencji i osobowości. Wyzwania metodologiczne a metody pomiaru konstruktów psychicznych. Temperament – ujęcie historyczne a ujęcie współczesne. Regulacyjna teoria temperamentu a formalna charakterystyka zachowania. Temperament a osiągnięcia. Teorie temperamentu skoncentrowane na dziecku: Interakcyjna teoria temperamentu Thomasa i Chess: syndrom dziecka „łatwego", „trudnego" i „wolno rozgrzewającego się"; temperament a zaburzenia zachowania.

Psychologiczne kryteria twórczości. Charakterystyka procesów poznawczych, emocjonalnych i motywacyjnych towarzyszących twórczości. Twórczość jako transgresja – podejście J. Kozieleckiego. Koncepcja interakcji twórczej E. Nęcki. Wybrane koncepcje i modele wybitnych zdolności. Zdolności specjalne. Problemy endogenne i egzogenne uczniów wybitnie zdolnych. Kształcenie egalitarne vs. elitarne – dyskusja. Osiągnięcia szkolne a zdolności umysłowe i osobowość. Trening twórczości.

Motywacja osiągnięć. Pomiar motywacji osiągnięć oraz jej znaczenie dla funkcjonowania człowieka. Związki mądrości z inteligencją, zdolnościami, twórczością, osobowością.
Laboratorium
Projekt
Seminarium
Inne

Literatura podstawowa*	– Matczak, A., *Style poznawcze.* w: J. Strelau (red.), Psychologia. Podręcznik akademicki. Gdańsk, GWP 2007. – Nęcka, E., *Psychologia twórczości.* Gdańsk, GWP 2001. – Nęcka, E. *Twórczość*. W: J. Strelau (red.), Psychologia. Podręcznik akademicki. Gdańsk, GWP 2007. – Nęcka, E., *Inteligencja.* W: J. Strelau (red.), Psychologia. Podręcznik akademicki, Gdańsk, GWP 2007. – Pietrasiński, Z., *Mądrość czyli świetne wyposażenie umysłu.* Warszawa, SCHOLAR 2001. – Sękowski, A. E., *Psychologia zdolności. Współczesne kierunki badań.* Warszawa, PWN 2004. – Sękowski, A. E., Klinkosz, W., *Zdolności człowieka w ujęciu współczesnej psychologii*. Lublin, TN KUL 2010. – Strelau, J., *Psychologia różnic indywidualnych*. Warszawa, SCHOLAR 2010. – Strelau, J., Zawadzki, B., *Psychologia różnic indywidualnych* w: J. Strelau i D. Doliński (red.), Psychologia akademicka. Gdańsk, GWP 2010.
Literatura uzupełniająca*	– Gardner H. Kornhaber M.L., Warren K., *Inteligencja. Wielorakie perspektywy*. Warszawa, WSiP 2001. – Klinkosz, W. i Sękowski A. E., LMI - *Inwentarz Motywacji Osiągnięć. Podręcznik.* Warszawa, PTP 2018. – Krasowicz-Kupis G., Wiejak K., *Skala inteligencji Wechslera dla dzieci (WISC-R) w praktyce psychologicznej*. Warszawa, PWN 2006. – Limont, W., Cieślikowska, J., *Wybrane zagadnienia edukacji uczniów zdolnych*. Kraków, W Impuls 2005. – Nęcka, E., *Proces twórczy i jego ograniczenia.* Kraków, Impuls 1999. – Nosal, Cz., *Temporalność a temperament*. W: M. Marszał-Wiśniewska, T. Klonowicz i M. Fajkowska-Stanik (red.), Psychologia różnic indywidualnych. Gdańsk, GWP 2003.
Metody kształcenia stacjonarnego	Wykład informacyjny z prezentacją multimedialną, wykład problemowy, metody aktywizujące, praca w grupach i indywidualna, dyskusja, samokształcenie.
Metody kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość	Metoda projektów z wykorzystaniem zdalnych technik audiowizualnych, praca na platformach edukacyjnych, np. MS Teams, Moodle

* *Literatura może być zmieniona po akceptacji Dyrektora Instytutu*

Metody weryfikacji efektów uczenia się		Nr efektu uczenia się/grupy efektów
Aktywne uczestnictwo, wypowiedzi w trakcie zajęć, praca indywidualna i grupowa.		01,02,03,04,05, 06,07
Analiza sytuacji problemowej, analiza przypadku		04,05,06,07,
Opracowanie prezentacji na wskazany temat.		01,02,03,04,05
Formy i warunki zaliczenia	Egzamin pisemny z tematyki zajęć Kolokwium zaliczeniowe z pytaniami otwartymi	

NAKŁAD PRACY STUDENTA			
Rodzaj działań/zajęć	Liczba godzin		
	Ogółem	W tym zajęcia powiązane z praktycznym przygotowaniem zawodowym	W tym udział w zajęciach przeprowadzanych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość
Udział w wykładach	30	-	10
Samodzielne studiowanie	20	-	
Udział w ćwiczeniach audytoryjnych i laboratoryjnych, warsztatach, seminariach	45	30	
Samodzielne przygotowywanie się do ćwiczeń	20	10	
Przygotowanie projektu / eseju / itp.	20	15	
Przygotowanie się do egzaminu / zaliczenia	15	10	
Udział w konsultacjach	1		1
Inne			
ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz.	151	65	11
Liczba punktów ECTS za przedmiot	**6**		
Liczba punktów ECTS związana z zajęciami praktycznymi	**2,6**		
Liczba punktów ECTS związana z kształceniem na odległość (kształcenie z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość)[1]	**0,4**		
Liczba punktów ECTS za zajęciach wymagające bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich	**3,2**		

[1] W przypadku zajęć kształtujących umiejętności praktyczne metody i techniki kształcenia na odległość mogą być wykorzystywane pomocniczo